

Fitxa de descripció de la base de dades

Versió: 4/12/2023

Descripció del projecte	1
Fitxa descriptiva per cada escenari d'ús.....	2
Descripció general de la base de dades	2
Fonts de les dades	3
Esquema de la base de dades	3
Perspectiva de gènere i d'interseccionalitats.....	3
Gestió de la base de dades	3
Alimentació de la base de dades	4
Disponibilitat de la base de dades	4
Dimensions de la base de dades.....	4

Descripció del projecte

Potenciació de l'accés a la informació sobre les dones i altres identitats de gènere: un enfocament global a través d'una arquitectura de la informació avançada

L'objectiu principal d'aquest projecte és millorar la difusió de la informació relacionada amb les dones i les identitats de gènere, en general. Això implica el perfeccionament dels sistemes d'arquitectura de la informació i la implementació d'un model de publicació de dades obertes enllaçades.

Específicament, l'estudi de cas per a aquest objectiu se centra en la Guerra Civil espanyola i la posterior repressió i censura franquista.

Objectius específics:

- Actualització de l'Arquitectura de la Informació: Revisió la definició de l'Arquitectura de la Informació integrant sistemes cognitius (intel·ligència artificial) i adoptant una perspectiva de gènere amb un enfocament en les interseccionalitats.
- Propostes de Disseny d'Accés i Recuperació: Desenvolupament de propostes per a l'accés i la recuperació d'informació amb una perspectiva de disseny centrada en la persona.
- Aplicació del Marc d'Arquitectura de la Informació Avançat a escenaris relacionats amb la repressió i la censura franquista.

Dins del domini de l'Arquitectura de la Informació, el projecte contempla els següents sistemes:

- Sistemes d'organització del coneixement (categories, taxonomies, ontologies) i etiquetatge.
- Sistemes de cerca que donen suport a l'accés i la recuperació de la informació.

- Sistemes de navegació.

Aquests components seran enriquits amb sistemes cognitius per a la generació automàtica d'elements i contingut d'arquitectura (IA) i estan guiats per una perspectiva de gènere i la interseccionalitat.

Aquest projecte no només pretén documentar i fer accessible la informació relacionada amb les dones durant la Guerra Civil Espanyola i l'època franquista, sinó també aprofitar tecnologies avançades, com ara la intel·ligència artificial, i una perspectiva de gènere matitzada per optimitzar l'arquitectura general dels sistemes d'informació. Abordant escenaris diversos, incloent-hi bases de dades sobre censura, brigades internacionals, drets humans, fosses comunes i expedients acadèmics, el projecte pretén oferir una comprensió completa de les experiències de les dones durant aquest període crucial de la història. La incorporació de tecnologies punta i una perspectiva de gènere refinada garanteix una aproximació més inclusiva i efectiva a la recuperació i difusió d'informació.

Escenaris d'Aplicació Envisats:

- Escenari 1: SIDBRINT - Servei d'Informació sobre la Memòria i les Brigades Internacionals.
- Escenari 2: Base de Dades de la Censura Franquista (Autories d'Europa Oriental.)
- Escenari 3: Drets Humans d'Innovació - Base de Dades d'Expedients de la Guerra Civil i el Franquisme.
- Escenari 4: Bases de Dades de Fosses Comunes.
- Escenari 5: Expedients Acadèmics a CRAI durant la Guerra Civil Espanyola i el Franquisme.

Fitxa descriptiva per cada escenari d'ús

Descripció general de la base de dades

- Nom de la base de dades.
SIDBRINT. Sistema d'Informació Digital sobre les Brigades Internacionals
<https://sidbrint.ub.edu/ca>
- Data de creació de la base de dades.
2010
- Projecte inicial de la base de dades.
Tesi doctoral:
PRADES I ARTIGAS, M. Lourdes. *Els Brigadistes de la Guerra Civil espanyola en les fonts documentals: un prototipus de sistema d'informació digital*. S.l.: Tesi doctoral, Universitat de Barcelona, Departament d'Història Contemporània, 2008.

- Objectius de la base de dades.
SIDBRINT (Sistema d'Informació Digital sobre les Brigades Internacionals) va néixer com un projecte de recerca i es va desenvolupat entre 2010-2013. L'any 2015 es presenta oficialment a l'Aula Magna, i d'aquesta manera es converteix en un portal institucional de la Universitat de Barcelona, primer sota del paraigües del Vicerectorat de Recerca i actualment, sota el de la Secció de Contemporània de la Facultat d'Història.
Es tracta del primer i únic web que tracta de la recuperació de la memòria històrica de les Brigades Internacionals, amb l'objectiu de donar visibilitat a tots i cada un del voluntaris estrangers que van lluitar a la Guerra Civil.
- Creadors i propietaris de la base de dades.
Creadora: Lourdes Prades Artigas
Propietaris: Universitat de Barcelona. Facultat de Geografia i Història. Secció d'Història Contemporània i Món Actual. Contemporània
Responsables: Teresa Abelló, Queralt Solé i Lourdes Prades
- Destinataris de la base de dades.
 - Especialistes i investigadors en Brigades Internacionals i Guerra Civil
 - Institucions acadèmiques i científiques
 - Entitats i centres de memòria
 - Familiars de voluntaris internacionalsTots ells, tant d'àmbit nacional com internacional
- Data prevista d'estabilització de la base de dades¹.
2014

Fonts de les dades

- Quines són les fonts de les dades? Per exemple: arxius i sèries d'expedients, col·leccions bibliogràfiques, etc.
 - Monografies
 - Publicacions periòdiques
 - Fons d'arxiu
 - Recursos web
 - Material audiovisual
 - Recursos gràfics (fotografies, cartells, etc.)
- Quina és la dimensió de les fonts de les dades?
Actualment hem buidat 2.376 fonts, amb un total de 44.510 brigadistes referenciats.

¹ Entenem per fase d'estabilització de la base de dades el moment en què el volum fonamental de les dades ja ha estat incorporat, i en què la base de dades passa a l'estadi de manteniment i actualització.

- Quin percentatge de les fonts ja ha estat incorporat en la base de dades?
El percentatge sembla baix (30%) però hi ha un motiu clau que ho justifica: l'extensió d'algunes fonts, com per exemple l'arxiu soviètic: *Российский государственный архив социально-политической истории (РГАСПИ) | Arxiu Estatal Rus d'Història Sociopolítica (RGASPI)*
És la font més important pel projecte SIDBRINT. No tenim buidat ni un 10%, però en canvi, referencia 14.306 brigadistes.
<https://sidbrint.ub.edu/ca/node/24761>
- Les fonts de les dades estan sotmeses a restriccions legals que impedeixen o limiten la seva difusió pública?
No

Esquema de la base de dades

- Quines entitats són descrites per la base de dades? Per exemples: persones, documents, esdeveniments, llocs, etc.
 - Brigadistes
 - Fonts documentals
- Quins són els camps de dades?

Base de dades de brigadistes	Base de dades de fonts
Nom brigadista	Tipologia
Àlies del brigadista	Autor
Imatge	Referència completa
País de naixement/procedència	País d'edició
Lloc de naixement	Lloc d'edició
Data de naixement	Any d'edició
Lloc de defunció	Idioma
Data de defunció	Enfocament
Gènere	Paraules clau
Brigada	Altres edicions
Divisió Agrupació	
Columna Centúria Milícia	
Batalló	
Companyia	
Bateria	
Artilleria	
Blindat	
Esquadrilla	
Cavalleria	
Bateria Antiaèria DECA	
Internacional	
Hospitals militars Sanitat de les	
Brigades Internacionals	
Base i altres aspectes de	
l'enquadrament militar	
Batalles Escenaris bèl·lics	

Brigadistes per procedència, gènere, religió, etc. Camps de concentració Camps de refugiats Presons Esdeveniments del segle XX Forces armades Ideologies polítiques Moviments de resistència Repressió Organitzacions Partits polítics Sindicats Professions Dates estada a Espanya Font documental Comentaris	
--	--

- Amb quin tipus de valors s'alimenta la base de dades?
 - Camps de text lliure = Percentatge i mostres → sí
 - Camps amb vocabularis controlats (incloent-hi taxonomies, tesauri, etc.) = Percentatge i mostres → sí
 - Dades numèriques = Percentatge i mostres → sí
 - Dates = Percentatges i mostres → sí
 - Valors booleans = Percentatge i mostres → sí
 - Altres tipus de dades = Percentatge i mostres.

Perspectiva de gènere i d'interseccionalitats

- La identificació i descripció de persones del gènere femení o d'altres identitats de gènere està contemplada en l'esquema de la base de dades? Per exemple, com a entitats de la base de dades i/o com a camps (atributs) de descripció?
 Sí. A la taxonomia de "Brigadistes per procedència, gènere, etc" hi ha una entrada específica tant per dones com per altres identitats de gènere.
- En l'actualitat, quin nombre i percentatge de les persones identificades i descrites per la base de dades correspon a dones i a altres identitats de gènere no masculí?
 - Dones: 1.659
 - Altres identitats: 8
- En perspectiva, quin nombre i percentatge de les persones identificades i descrites per la base de dades correspondrà a dones i a altres identitats de gènere no masculí?
 - Dones: 3%
 - Altres identitats: el percentatge és molt baix, mínim

Gestió de la base de dades

- Amb quin SGBD es gestiona la base de dades?

Drupal, programat i gestionat per l'empresa Punt 0-Humanistes del segle XXI:

<https://www.puntzero.cat/>

- On està allotjada la base de dades? Com és aquest allotjament?
En un servidor de l'Àrea de Tecnologies de la Universitat de Barcelona (ÀTIC)
- Quin és el cost (aproximat) d'allotjament i manteniment de la base de dades?
Informació privada

Alimentació de la base de dades

- Qui alimenta la base de dades?
Col·laboradors i investigadors, estudiants en pràctiques al CRAI Biblioteca del Pavelló de la República (UB)
- Com s'alimenta la base de les dades?
 - 1r Formació prèvia de les pautes d'introducció de dades
 - 2n Selecció de les fonts que s'han de buidar per part de l'equip d'investigadors
 - 3r Introducció de les dades i tutorització inicial
 - 4rt Seguiment per part de l'equip
- La base de dades reutilitza dades ja existents en altres conjunts de dades?
Sí, però la majoria són dades impreses, no digitals
- La base de dades enllaça dades d'altres conjunts de dades?
Sí

Amb aquest propòsit, s'apliquen el model de cinc estrelles de les dades obertes enllaçades <https://5stardata.info/en/>

De moment no, però estem treballant en aquesta línia.

Disponibilitat de la base de dades

- Com es publica la base de dades?
En línia
- Qui pot consultar la base de dades?
Tothom
- Hi ha restriccions a la consulta de la base de dades? Quines són?
No
- Amb quins tipus de llicència es poden reutilitzar les dades?
Nota legal que consta a la web:

Aquest lloc web, amb adreça <http://sidbrint.ub.edu>, és propietat de la Universitat de Barcelona.

Aquest portal es el resultat del projecte (2011-2013) "La memòria històrica i les Brigades Internacionals: disseny d'un sistema digital per a

la transferència del coneixement sobre el patrimoni històric espanyol"
Projecte d'I+D+I del Ministerio de Ciencia y Tecnología, (HAR2010-20983-subprograma HIST)

Tots els seus continguts, llevat de les imatges, són propietat de la Universitat de Barcelona, o de tercers que hagin autoritzat l'ús a aquesta. Qualsevol acte de reproducció, comercialització, comunicació pública o transformació total o parcial del web necessita el consentiment exprés i escrit de la Universitat de Barcelona. Les imatges utilitzades en aquest portal provenen de fonts diverses i la seva reutilització pot requerir l'autorització dels titulars de drets corresponents. S'utilitzen per la rellevància del seu interès històric i cultural.

Tota la informació que contenen les bases de dades de Brigadistes i de Fonts documentals pot ser utilitzada lliurement d'acord amb la llicència CC0 de Creative Commons esmentant la seva procedència.

La Universitat de Barcelona no és responsable de la informació que es pugui obtenir a través d'enllaços a sistemes externs que no depenguin d'ella.

Llicència de Creative Commons

Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons

- Mitjançant quin mecanisme és possible accedir a les dades?
 - Descàrrega de dumps → de moment, no
 - Consulta d'API pública o privada → sí
 - SPARQL endpoints → no
 - Altres (descàrrega pdf individualitzat per cada registre i enllaços per compartir en xarxes)
- Existeixen restriccions a la interoperabilitat de la base de dades?
No

Dimensions de la base de dades

- Nombre de registres o altres estructures de dades en l'actualitat
Brigadistes: 44.510
Fonts: 2.376
- Índex de creixement mensual/anual de registres o altres estructures de dades.
No es pot preveure perquè depèn de molts factors: si disposes d'alumnes en pràctiques; si els col·laboradors estudiants tenen activitat acadèmica; si l'activitat laboral ho permet, etc.
- Previsió del nombre de registres o altres estructures de dades en la fase d'estabilització de la base de dades.

Actualment SIDBRINT és una base de dades molt estable. Les línies futures de recerca, aniran encaminades a la interpretació de les dades i l'aplicació directa de les humanitats digitals.

Suport a la proposta de projecte de recerca de la UB

- Donareu suport com a entitat? (Si és que sí, necessitarem que signe una carta de suport que us podem proporcionar, abans del 15 de gener).
Sí

Barcelona, 11 de gener de 2024
Lourdes Prades
Responsable del projecte SIDBRINT